

פרשת בהעלותך התשע"ט

adk1010@gmail.com

הרב ארי דוד קאהן

1. במדבר פרק ט, א-יד

(א) ויִדְבַר ה' אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַר־סִינִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר:
(ב) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ: (ג) בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר־יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעֲרֵבִים תַּעֲשׂוּ
אֹתוֹ בְּמִעְדוֹ כְּכֹל־חֻקֹּתָיו וְכָל־מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ: (ד) וַיִּדְבַר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח:
(ה) וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים בְּמִדְבַר סִינִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה'
אֶת־מֹשֶׁה בְּן עֶשְׂרֵה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ו) וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לִגְפָשׁ אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת־הַפֶּסַח
בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי אֶהֱרֹן בְּיוֹם הַהוּא: (ז) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הֲהִמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ
טְמֵאִים לִגְפָשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת־קִרְבָּנוֹ ה' בְּמִעְדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ח) וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עֲמְדוּ וְאַשְׁמְעֵה מֵהַיְצוּנָה ה' לָכֶם: פ (ט) וַיִּדְבַר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: (י) דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ פִּי־יִהְיֶה־טְמֵאָה לִגְפָשׁ אוֹ בְדָרְךָ רַחֲקָה לָכֶם אוֹ לְדַרְתֵּיכֶם וַעֲשׂוּ פֶסַח לָה':
(יא) בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעֲרֵבִים יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל־מִצּוֹת וּמִרְיִים יֹאכְלֵהוּ: (יב) לֹא־
יִשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וַעֲצֵם לֹא יִשְׁבְּרוּ־בּוֹ כְּכֹל־חֻקֹּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ: (יג) וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר
וּבְדָרְךָ לֹא־הִזָּה וְחֻדְלֵי לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַגְּפָשׁ הַהוּא מֵעַמִּיּה כִּי קָרַבְנוּ ה' לֹא הַקְרִיב בְּמִעְדוֹ
חֲטָאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא: (יד) וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר וַעֲשׂוּ פֶסַח לָה' כַּחֲקֵת הַפֶּסַח וְכַמִּשְׁפָּטוֹ בְּן יַעֲשׂוּ חֻקָּה
אֲחֵת יִהְיֶה לָכֶם וְלָגֵר וּלְאֻזְרַח הָאֶרֶץ: פ

2. רש"י במדבר פרשת בהעלותך פרק ט פסוק ז

למה נגרע. אמר להם אין קדשים קרבים בטמאה, אמרו לו יזרק הדם עלינו ככהנים טהורים ויאכל
הבשר לטהורים, אמר להם "עמדו ואשמעה" — כתלמיד המבטח לשמע מפי רבו; אשרי ילוד אשה
שקפו מבטח, שפל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה; וראויה היתה פרשה זו לאמר על ידי משה
כשאר כל התורה פלה, אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן, שמגלגלין זכות על ידי זכאי:

3. ויקרא פרק כז, יח-יט

(יח) וְאִם־אֶתֶר הַיֵּבֶל יִקְדִּישׁ שְׂדֵהוֹ וְחֻשְׁבֵּלוֹ הַפְּהֵן אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתְרֹת עַד שְׁנַת הַיֵּבֶל
וְנִגְרַע מֵעֲרֶבֶף: (יט) וְאִם־גָּאֵל יִגְאֹל אֶת־הַשְּׂדֵה הַמִּקְדָּשׁ אֹתוֹ וְיִסַּף חֲמִשִּׁית כֶּסֶף־עֲרֶבֶף עָלָיו וְגָם לּוֹ:

4. דברים פרק יג, א

אֵת כָּל־הַדְּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא־תִסַּף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ: פ

5. שמות רבה (וילנא) פרשת בשלח פרשה כ סימן יט

וחמשים עלו בני ישראל, שעלו מזינין. ויקח משה את עצמות יוסף, עליו הכתוב אומר (משלי י, ז):
חכם לב יקח מצות, שפל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב, ומשה היה עסוק בעצמות יוסף, שצנאמר:
ויקח משה את עצמות וגו', אמר הקדוש ברוך הוא למשה, עליך נתקיים חכם לב יקח מצות, יוסף היה
סיב לאביו לקברו מפני שהוא בנו, ואתה לא בנו ולא בן בנו, ולא היית סיב לעסק בו, וקברת אותו,
וכן אני שאני סיב לבריה, אני מטפל בך ואקברה, שצנאמר (דברים לד, ו): ויקבר אתו בגיא. ומנין
היה משה יודע היכן היה יוסף קבור, יש אומרים סרח בת אשר, הראה אותו, והיה קבור בנילוס, מה
עשה משה וכו': ויש אומרים בתוך הפלטרין היה קבור, כדרך שהמלכים קבורים, ועשו מצרים פלבים
של זהב בכשפים שאם יבוא אדם לשם יהיו נובחים וקולן הולך בכל ארץ מצרים מהלך ארבעים יום,
ולשתקן משה, שצנאמר, (שמות יא, ז): ולכל בני ישראל לא יחרץ פלב לשנו. התחיל משה צונח יוסף
יוסף הגיע השעה שאמרת (בראשית ג, כה): פקד פקד אלהים אתכם, מיד נתנדנד הארון ונטלו משה,
שצנאמר: ויקח משה את עצמות יוסף. והיו עצמותיו של יוסף מחזרין עמהם במדבר ארבעים שנה,
אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה אמרת לאחיך (בראשית ג, כא): אנכי אכלכל אתכם, חייך אתה נפטר
ויהיו עצמותיך מחזרין עמהם במדבר ארבעים שנה, שצנאמר (במדבר ט, ו): ויהי אנשים אשר היו
טמאים לגפוש אדם, ואין אדם אלא יוסף, שצנאמר (תהלים עח, ס): אהל שכן באדם, וכתוב (תהלים

עז, סז): וימאס באהל יוסף, בזכות עצמותיהם הם עושים פסח קטן. פי השבע השביע את בני ישראל, למה שני פעמים, אלא הוא נשבע להם שאין בלבו עליהם, והם נשבעים לו שאין בלבם עליו. למה והעליתם את עצמתי מזה אתכם, אמר רבי לוי משל למה הדבר דומה לאדם שהכניס יינו במרתף, נכנסו הגנבים ונטלו הקביות והלכו להם ושתו אותו, וכא בעל הין ומצא אותם שגנבו הקבית, אמר להם שתימתם הין התזירו הקבית למקומו. כך משכם גנבו אחיו של יוסף אותו ומכרו אותו, וכשבא לפטר מן העולם השביע אותם, אמר להם בבקשה מכם אחי, משכם גנבתם אותי, התזירו את עצמותי לשכם, לכה נאמר (יהושע כד, לב): ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם.

6. חזקוני במדבר פרק ט פסוק ז

למה נגרע למה אין אנו רשאים לאכול קדשים בטומאה הרי אשתקד אכלנו הפסח במצרים אפילו בטומאה והטעם שעדיין לא הוזהרו.

7. רא"ש במדבר פרק ט פסוק ז

למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'. וא"ת מה ראו לו' זה ואיך יעלה על לבם שיקריבו הפסח ויעשוהו בטומאה וי"ל דבזה טעו שהיו סבורים כיון דלעיל גבי הפסח כתיב במועדו דרשינן אפי' בטומאה ואינו כן דאפי' טומאה דחווה דוקא בצבור אבל ביחיד לא וזה שאמר הכתוב איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם ודרשינן איש נדחה ואין צבור נדחין לפי שטומאה דחווה בצבור ויש אומרי' הותרה בצבור לפי וכו' :

8. ספורנו במדבר פרק ט פסוק ז

אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע. מאחר שהיתה טומאתנו לדבר מצוה למה תהיה גוררת עבירה: במועדו. שזו מצוה עוברת:

9. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף כה עמוד א

והעוסק במצוה פטור מן המצוה מהכא נפקא? מהתם נפקא, דתניא: ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם וכו' אותם אנשים מי היו? נושאי ארונו של יוסף היו, דברי רבי יוסי הגלילי, תלמוד בבלי מסכת סוכה דף כה עמוד ב רבי עקיבא אומר: מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין בנדב ואביהוא. רבי יצחק אומר: אם נושאי ארונו של יוסף היו - כבר היו יכולין ליטהר, אם מישאל ואלצפן היו - יכולין היו ליטהר. אלא עוסקין במת מצוה היו, שחל שביעי שלהן להיות בערב פסח. שנאמר ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא, ביום ההוא אין יכולין לעשות, הא למחר - יכולין לעשות. - צריכא, דאי אשמעינן התם - משום דלא מטא זמן חיובא דפסח, אבל הכא דמטא זמן קריאת שמע - אימא לא, צריכא. ואי אשמעינן הכא - משום דליכא כרת, אבל התם דאיכא כרת - אימא לא, צריכא.

10. חידושי הריטב"א מסכת סוכה דף כה עמוד א

הא מהכא נפקא מהתם נפקא ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם [אותם] אנשים נושאי ארונו של יוסף היו כו'. תמיהא מילתא מאי היא דמהדרי תנאי באותן אנשים מי היו והלא היה ראוי בששים רבוא שימותו מהם בכל יום ויהיו שם טמאי מת, ועוד מה זה נתרעמו ובאו בגלוי פנים אל משה רבינו ע"ה ואמרו לו למה נגרע לבלתי הקריב כו' וכי לא היו יודעים שטמאי מת אסורין בקדשים עד שהוצרך משה רבינו ע"ה לשאול מהשם על שאלתם,

11. כלי יקר במדבר פרק ט פסוק ז

למה נגרע לבלתי הקריב וגו'. יש מקשים וכי נעלם מהם שטמא אסור באכילת קדשים, וזה קשה ... שלמד מן איש איש שיחיד נדחה לפסח שני ולא ציבור אבל למאי דמסיק בילקוט (רמז תשיט) בשם הספרי (ויעין פסחים עז. וירושלמי פסחים פרק ז הלכה ד) שמן יתור של במועדו אנו למידין שפסח ציבור קרב בטומאה לא קשה מידי, כי אחר ששמעו לשון במועדו אמרו למה נגרע מן הציבור ובאה התשובה איש איש וגו' דוקא איש נדחה ולא ציבור.

12. אור החיים במדבר פרק ט פסוק ז

למה נגרע וגו'. צריך לדעת טענת האנשים במאמר למה נגרע, הלא טעמם בפיהם יענו אנחנו טמאים, ומה מבקשים ליתן להם תורה חדשה. ואולי כי לצד שנטמאו ברשותו יתברך בין למאן דאמר טמאי מת מצוה בין למאן דאמר נושאי ארונו של יוסף חשבו כי ידן ה' אותם כטהורים, וכשם שמצינו (פסחים עז א) שיתרצה ה' עשות הפסח בטומאה בציבור, לזה טענו

למה נגרע, וכי בשביל שעשו מצוה יהיו נגרעים מקרבן פסח, או ירצה לומר שיעשו לפסח תשלומין כחגיגה שיש לה תשלומין כל ז' שאמרו (חגיגה ט א) חוגג והולך כל הרגל, כמו כן יצו ה' להם שיעשו פסח למחר, והוא מאמר במועדו שהוא מועד הפסח: ואולי כי לזה דקדק הכתוב לומר ביום ההוא פירוש לדברי האומר יום ז' של טומאתם היה לזה באו ביום ההוא כדי שיאמר להם לעשותו תשלומין למחר: ...

13. רש"י הירש במדבר פרק ט פסוק ז

אנחנו טמאים לנפש אדם - אילו נטמאו בטומאה אחרת, לא היו שואלים; כי כבר שמעו, שרק טומאת מת נדחית מפני קרבן פסח: למה נגרע וגוי קרבן ה' במעדו: הרי זה קרבן שזמנו קבוע, והוא קרב בתוך בני ישראל: הוא קרבן ציבור, והם חלק מהציבור. וכבר ראינו (פסוק ו), שאלו הם שני השיקולים שיש בהם כדי להתיר להם להביא את הפסח.

14. משך חכמה במדבר פרק ט פסוק ז

למה נגרע. פירוש, שעיקר ענין יציאת מצרים היה על ידו של יוסף "והשבע השביע... פקוד יפקוד... והעליתם את עצמותי מזה" (שמות יג, יט על יסוד בראשית נ, כד - כה), היתכן שעל ידו נגרע להקריב קרבן ה' במועדו! והבן. וזה שכתוב "ויאמרו (האנשים ההמה) אליו", שהוא היה הראשון שהוציא עצמותיו ממצרים:

15. אור החיים במדבר פרק ט פסוק יג

והאיש אשר הוא טהור וגוי. צריך לדעת למה לא כתב עונש המבטל פסח בזמנו עד עתה ולא כשכתב מצות הפסח, ולפי מה שנחלקו בענין זה (פסחים צג א) וזה לשונם תנו רבנן חייב על הראשון וחייב על הב' דברי רבי, רבי נתן אומר חייב על הראשון ופטור על הב', רבי חנינא בן עקיבא אומר אף על הראשון אינו חייב אלא אם כן לא עשה הב', ואמרו שם בפסחים ושלשתם מקרא א' דרשו יעיין שם, מעתה לכל אחת מהסברות הניח הכתוב לומר עד כאן לכל א' מהסברות כדרכו, מה שלא היינו שומעין כן אם היה מצוה במקומו:

16. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף צג עמוד א

תנו רבנן: חייב כרת על הראשון, וחייב כרת על השני דברי רבי. רבי נתן אומר: חייב כרת על הראשון, ופטור על השני. רבי חנינא בן עקיבא אומר: אף [על] הראשון אינו חייב כרת אלא אם כן לא עשה את השני. ואזדו לטעמייהו, דתניא: גר שנתגייר בין שני פסחים, וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים - חייב לעשות פסח שני. דברי רבי. רבי נתן אומר: כל שזקוק לראשון - זקוק לשני, כל שאין זקוק לראשון - אין זקוק לשני. במאי קמיפלגי? רבי סבר: שני רגל בפני עצמו הוא, רבי נתן סבר: שני תשלומין דראשון הוא, תקוני לראשון לא מתקין ליה. ורבי חנינא בן עקיבא סבר: שני תקנתא דראשון הוא. ושלשתן מקרא אחד דרשו: והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה. רבי סבר: וחדל לעשות הפסח ונכרתה - דלא עבד בראשון, אי נמי קרבן ה' לא הקריב במעדו - בשני. - וממאי (דהא) +מסורת הש"ס: [דהאי] + חטאו ישא כרת הוא? תלמוד בבלי מסכת פסחים דף צג עמוד ב. ... - קסבר: מגדף לאו היינו מברך את השם, וגמר האי חטאו דהתם מהאי חטאו דהכא, מה הכא כרת - אף התם כרת. ורבי חנינא בן עקיבא סבר: וחדל לעשות הפסח ונכרתה, אי קרבן ה' לא הקריב במועדו בשני. - והאי חטאו ישא מאי עביד ליה? - כדאמרן. הלכך: הזיד בזה ובזה - דברי הכל חייב, שגג בזה ובזה - דברי הכל פטור, הזיד בראשון ושגג בשני - לרבי ולרבי נתן מחייבי, לרבי חנינא בן עקיבא פטור. שגג בראשון והזיד בשני - לרבי חייב, לרבי נתן ולרבי חנינא בן עקיבא פטור.

17. רש"י מסכת פסחים דף צג עמוד ב

דברי הכל חייב - חד כרת. לרבי ור' נתן חייב - דלא סבירא להו דשני תקנתא דראשון. שגג בראשון והזיד בשני לרבי חייב - דאית ליה כרת בשני באנפי נפשיה. לר' נתן ור' חנינא פטור - דהא לא כתיב כרת אלא אראשון, והרי שגג בו.

18. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת פסחים פרק ט הלכה א

ניתן לישאל לבנות הבית הבחירה. יחיד עושה פסח שני ואין צבור עושה פסח שני. ר' יודן אומר ציבור עושה פסח שני שכן מציינו בחזקיהו שעשה פסח שני הדיא הוא דכתיב (דברי הימים ב, ל, יח) כי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה וגו'.

19. צרור המור במדבר פרשת בהעלותך

ואמר ויהי אנשים. והיה ראוי שיאמר ויהיו אנשים. אבל אמר ויהי. להורות על מאמרם ז"ל אין ויהי אלא לשון צער. ולפי שהם היו טמאים על נדב ואביהוא שנשרפו ביום שמיני

למילואים. לזה אמר ויהי ולא ויהיו. או שאמר ויהי לפי שאלו האנשים היו מישאל ואלצפן בני עוזיאל דוד אהרן. והם אחים אנשים גדולים עד שלפי אחוותם וייחודם ומעלתם היו כאיש אחד. לזה אמר ויהי והנה לפי חכמתם נראה שלא שאלו כהוגן. כי אחר שהיו טמאים איך היו אומרים למה נגרע. ועוד למה אמרו אנחנו טמאים לנפש אדם. כי לא היה להם לומר אלא אנחנו טמאים למת בנפש. או בנפש. כמו שאמר למשה איש איש כי יהיה טמא לנפש. ועוד למה הוצרך משה לומר עמדו ואשמעה. כי הדין היה ברור שאחר שהיו טמאים לא היו יכולים לעשות את הפסח. אבל שאלתם היתה עמוקה. ולכן נסתפק משה בם. וזה כי הם אמרו אנחנו עסקנו במצוה שצויתנו. קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקודש. וזהו אנחנו טמאים לנפש אדם מיוחד. ואם כן איך אפשר שבעבור שעסקנו במצוה. נגרע מהקריב קרבן ה' ולא נעשה מצות הפסח. וזהו למה נגרע כי אין ראוי שהעוסק במצוה יאבד מצוה אחרת. וכשראה ששאלתם ראויה אמר עמדו ואשמעה. ועוד תמצא כי בשאלתם רמיזה גדולה והיא עמוקה מאד עד שנסתפק משה בה. וזה גלו באומרים אנחנו טמאים לנפש אדם. וזה כי כבר רמזתי למעלה בהרבה מקומות כי מיתת בני אהרן היתה בשביל חטא אדם הראשון וקין. ולא היתה השכינה שנסתלקה בשביל חטא אדם יכולה לירד. עד שנדב ואביהוא יפרעו חוב אביהם. שהם היו דומים לו בחכמתו בענין שבני אהרן לא מתו בשביל חטא ועון. אלא בקרבתם לפני ה'. ועל שהיו דבקים בה' מכל אדם. כאומרו בקרובי אקדש. וא"כ אחר שאין עון אין מיתה ואחר שאין מיתה אין טומאה. וז"ש אנחנו טמאים לנפש אדם. ואין אנחנו טמאים בטומאת מת. אלא לנפש אדם הרמוז וא"כ למה נגרע. וכשראה משה דבריהם והבין עמקם. נסתפק בדבר ואמר עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם. כי דינכם מחודש ועמוק. ואין ראוי לדונו אלא יחידו של עולם. אחר שאין מיתה בלא חטא. ולכן באתהו התשובה איש איש כי יהיה טמא לנפש. כאן לא אמר לנפש אדם אלא לנפש. יהיה מי שיהיה. או בדרך רחוקה. נקוד על רחוקה לומר בין אם יהיה טמא לנפש עתה מקרוב. או שיהיה בדרך רחוקה אפילו מזמן אדם הראשון. ראוי לו לעשות הפסח בחדש השני ולא בחדש הראשון:

20. שפתי כהן ויקרא פרשת ויקרא

וכל בית ישראל יבכו את השריפה, זהו מכס, ועליהם נאמר (במדבר ט', ז') אנחנו טמאים לנפש אדם, כי לא היו נשואים וכל אחד נחשב כחצי גוף ושניהם נקראים אדם, כמו שאמר בזוהר (ח"ג נ"ז ב),

21. פירוש הרמ"ז על זוהר במדבר - עמוד 472

והנה נפש אדם באה בנדב ואביהוא בסוד עה) (ט, ז) אנחנו טמאים לנפש אדם. ובוה נבין מאמר רז"ל (עו) שאמר משה לאהרן מסיני נאמר לי שהבית עתיד להתקדש באדם גדול וסבור הייתי וכו', דקשו ביה קמאי, חדא איך אמר באדם גדול ולבסוף היו שנים, ועוד איך אמר הם גדולים ממני וממד, שמא הם שהיו שנים גדולים ממה או מאהרן כל אחד לבדו אבל לא משניהם. אלא הענין מובן במה שאמרנו, כי נדב ואביהוא היו בסוד נפש אדם דזיהרא, ולכן נקרא אדם גדול כמשמעו, ונקראים בשם יחיד, חדא דהם מנ"ה דאי, וכל נ"ה הם תרי פלגי דחשיבי כחד עז).

22. ספר ליקוטי הלכות או"ח - הלכות ברכת הפירות הלכה ה

וְדִין פֶּסַח שְׁנֵי זֵה בְּחִינַת הַבּוֹשֶׁה וְשִׁפְיֵיכוֹת דְּמִים שְׁצָרִיכִין לְסַבֵּל כְּדֵי לְקַשֵּׁר נִקְדָּה הַתְּחִתוֹנָה בְּנִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַנְּאִיו שֶׁבְּתוֹךְ הָאֶלֶף שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמַיִם וְכוּי כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. כִּי אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵיוּ טְמָאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא זָכוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח שֶׁבָּאוּ לְשֶׁאֵל לְמָה נִגְרַע. אֵלּוּ שֶׁאֵלּוּ כְּהֵגוֹ. וְתִקְנוּ בְּזֵה הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי נִתְגַּלְגַּל זְכוּת עַל יְדֵי זֵה לְמִשְׁחֵה דִין פֶּסַח שְׁנֵי שֶׁהוּא תִקּוּן גָּדוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת דְּרֹךְ הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל, כִּי זֵה עִקַּר שְׁלֵמוֹת הַתְּשׁוּבָה שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁרוּאָה הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד מֵה' יִתְבַּרְךְ וְטְמָאָתוֹ עָלָיו מִמַּעֲשֵׂי הַרְעִים, אַף עַל פִּי כֵן יִחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ וְיָבֹא בְּקִידָה וְהִכְנַעָה לְפָנָי הַצַּדִּיק הָאֲמֵת וּלְפָנָי ה' יִתְבַּרְךְ וְיִשְׁאֵל עַל נַפְשׁוֹ כְּמוֹ שֶׁשָּׁאֵלוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵיוּ טְמָאִים שֶׁשָּׁאֵלוּ לְמָה נִגְרַע לְהַקְרִיב אֶת קֶרְבָּן ה' וְכוּי.

23. ילקוט ראובני על התורה - פרשת בהעוֹתך [אות יט]:

ויאמרו האנשים ההמה אנחנו טמאים לנפש אדם וגוי, עצמותיו של יוסף היו מחזרים עמהם במדבר ארבעים שנה, א"ל הקב"ה אתה אמרת אנכי אכלכל אתכם חייך אתה נפטר ויהיו אנשים ההמה אשר היו טמאים לנפש אדם ואין אדם אלא יוסף שנא' אהל שכן באדם וכתוב וימאס באהל יוסף בזכות עצמותיך עושים פסח קטן: <רבה בשלח>: